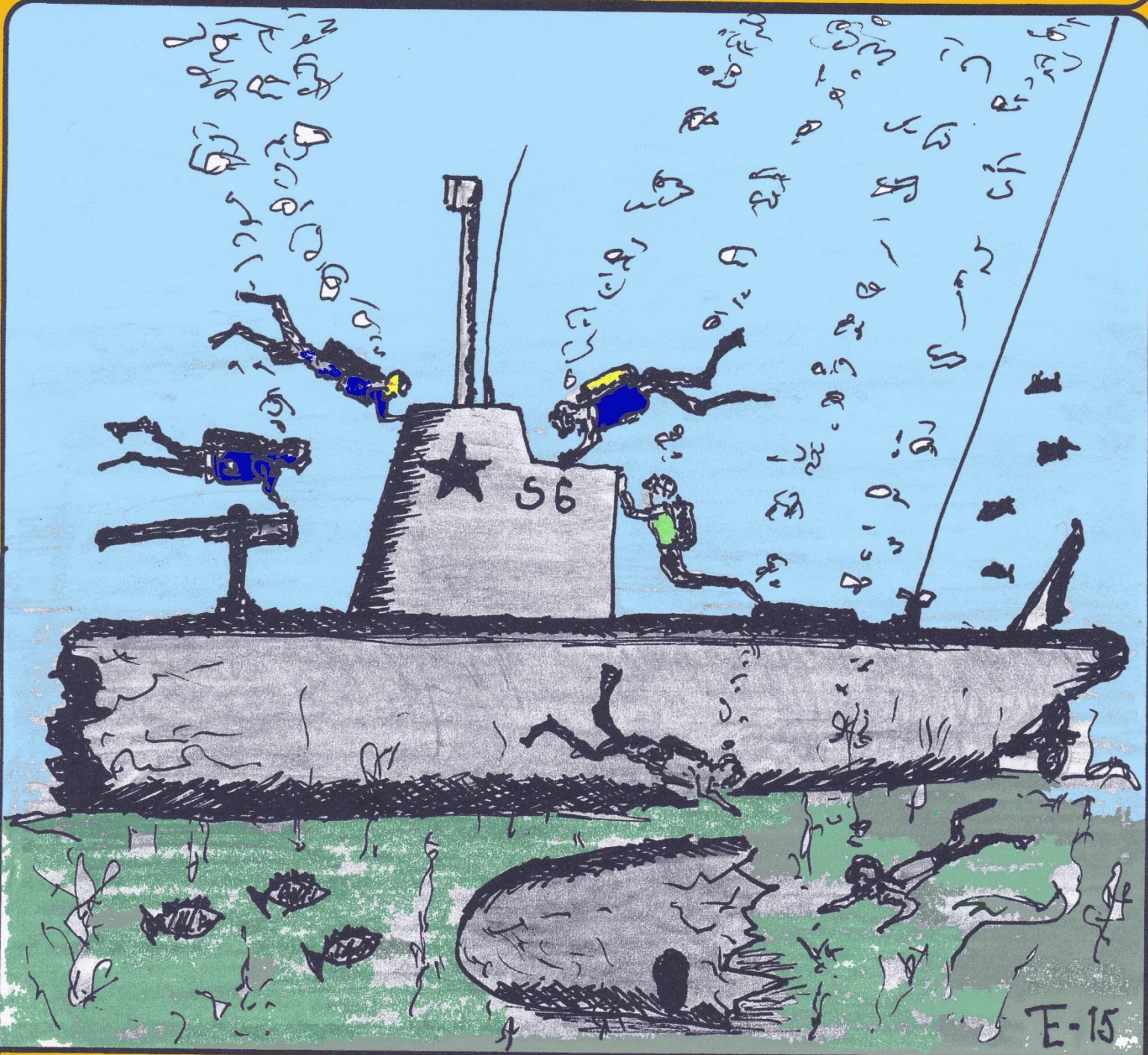

3-15

Grod- Bladet

KLUBBFAKTA SDK GRODMÄNNEN TÄBY

Klubben bildad den 1 mars 1972.

Adress: Box 211 18323 TÄBY

Postgiro: 853894-4

www.grodmannen.com

**Grodbladet utkommer digitalt med fyra nr per år,
i februari, maj, sep och nov.**

Presstopp för bidrag är 25/1, 25/4, 28/8 och 25/10.

Annonser: Ett nummer av Grodbladet: ½ sida 100:- helsida 150:- Helår: ½ sida 300:- helsida 400:-

Medlemsavgifter 2015 Senior 400:- och Juior 100:-

Styrelse

Ordförande: [Johan Finnved](#) Mosstorpsvägen 50 183 30 TÄBY 08-7688255
Vice ordförand: [Thomas Wiberg](#) Kragstalundsvägen 75 186 54 VALLENTUNA 0731-802471
Sekreterare: [André Gerlitz](#) Sportvägen 27 187 35 TÄBY 08-473 03 79 0704-20 16 19
Redaktör: [Lars Åke Fröberg](#) Rostockvägen 30 187 41 TÄBY 08-768 13 65 0708-7683 22
Säkerhetsombud: [Per Carlsson](#) Sippvägen 31 183 63 TÄBY 08-756 61 94

Funktionärer

Kassör: [Thomas Wiberg](#) Kragstalundsvägen 75 186 54 VALLENTUNA 0731-802471
Materialförvaltare: [Krister Andersson](#) Lansenvägen 58 187 62 TÄBY 08-756 77 12
Dykutfärdsansvarig: [Kalle Enquist](#) 0730-491091
Klubbmästare: [William Hemberg](#) 0708-372004

OMSLAGSBILD

”Grodmännen på minsprängd ubåt”

ORDIS HAR ORDET

Hej alla medlemmar.

Alldeles då förra grodbladet kom ut fick vi besked om att klubbens äldste medlem Håkan B hade gått bort i maj, samma dag som badrenset. Timo, som kände honom bäst, berättade om honom vid grillen efter rensningen, en färgstark person som vi lite nyare medlemmar tyvärr inte har träffat.

Det har varit sparsamt med sommarvärme i år. Fast de senaste helgerna i augusti har varit sköna för pick-nick med mera, så hemvändande semesterfirare kanske kan ladda batterierna ändå.

För egen del har jag nog tur som inte har tagit så mycket semester i juni och juli, mest enstaka dagar styrt av just vädret. Yttertrappan hemma har behövt göras om och för det har vädret varit väl anpassat, svalt och fuktigt vid gjutning och sedan torrt vid färdigställning.

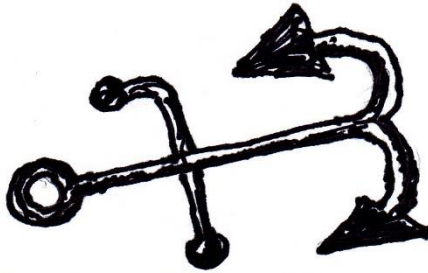
Till hösten skall det bli intressant att höra hur dykandet i sommar på Gotland och Narvik och andra ställen har varit och vad som planeras till senare.

Den 26 september blir det vrakseminarium igen, denna gång i Sjöhistoriska muséets nya auditorium. Hoppas att några Grodmän dyker upp!

Ha det bra under och över ytan!

Johan
Ordförande i SDK Grodmännen

grodbladet

Till minne av Håkan

Vår äldste klubbmedlem Håkan har gått ur tiden och jag vill med dessa ord minnas honom.

Han kom alltid glad och hälsade med handslag över huvudet och sa att det här gäller alla.

Bilen han kom i stod rykande och fräste och ur stapplade andra passagerare, kallsvettiga och med orden puuh. Han tog nog livet av minst tre bilar under denna tid. Han körde som en racerförare och vid eventuellt rödljus sa han att det var nog lite grönt i ena hörnet i alla fall.

Många hade väldigt roligt åt hans cyklop stort som en tv-apparat, som han till och med kunde flyta på. Han frös alltid om händer och fötter och hade alltid en cigarill i munnen. På huvudet bar han alltid en röd stickad mössa i stil Jacques Cousteau. Han var alltid glad, positiv och mycket teknisk.

Han var en av mina bästa dykkompisar och vi har otaliga fina minnen tillsammans. Mitt djupaste dyk var just med Håkan 48 m i Norge en fantastisk upplevelse för oss båda. Det var som han uttryckte det som att dyka i en fisk affär. Han hade alltid väldigt bråttom under vattnet till hans parkamrat och fotograf Heléνας stora förtret. Just när det var något fint som skulle fotograferas ryckte Håkan iväg så Heléνας foto misslyckades.

När det var som allra finast med sol, sommar och fantastiska dyk kunde han säga "så här skulle man ha när det var som jävligast".

När han senare blev blind fick hans Märta alltid läsa högt ur Grodbladet och han frågade alltid om det stod TE i högra hörnet och då var det bra.

En riktig kamrat och sjöbjörn har lämnat oss och jag saknar honom mycket.

Din ögonsten Timo

Langesund vecka 27 2015

Denna gång får vi åka ner till Kåre hamn för att mönstra på Langesund. Kalle och jag, Lars Åke kommer ner vid 23 tiden på fredags kvällen. Det blir som vanligt lite prat om vad vi ska dyka på under veckan innan vi går till sängs.

Lördag morgon, solen strålar från en blå himmel och vi åker ut för att dyka på Lilly och George. På söndag åker vi söder ut och dyker på Nelly och Emmy Haase. Vi ligger kvar vid Emmy under natten och börjar måndagen med ett dyk till på henne. Vi fortsätter ner mot ubåten S6, vi hinner med ett dyk innan det är dags att sova. Det blir två dyk till på ubåten på tisdagen. Sedan går vi in till Grönhögens hamn på södra Öland. Våra bilar står kvar uppe vid Kåre hamn och vi hämtar dem på onsdag morgon. Det var meningen att vi skulle ut och dyka på onsdagen också, men så blev det inte. Pelle o Mathilda städade båten och Göran o Kalle ville ha en dag på land. Så Bill o jag åkte hem onsdag mitt på dagen. Lite tråkigt och hastigt slut, min dräkt gick sönder och Bill som måste hem till torsdag morgon. Göran och Kalle fortsatte på torsdagen ner mot Utklippan. Det blev en kortare o dyrare resa än beräknat för min del. Men den dykning jag han med var jättebra, trots att vraken var mycket mer plundrade än förra året vi var här.

En "lång" film från resan finns här. <https://www.youtube.com/watch?v=JxeQ1YDnV5g>

Text o foto: Lars Åke

Kan man tro att ubåten legat i 70 år på botten då man ser detta instrument på en av kanonerna?

Dyker efter skräp vid badplatser

Föreningen Grodmännen har plockat upp skräp från botten i 30 år

Cyklar, båtsnurror och ölburkar. Det brukar vara en del av fångsten när dykföreningen Grodmännen städar Täbys badplatser. Nu har den 30-åriga traditionen inletts för i år.

Sommarvärmen låter vänta på sig. Än så länge är det nästan bara fåglar som vågar doppa sig vid Täbys stränder och bryggor – men för dykföreningen Grodmännen är badsäsongen i full gång. För ett par veckor sedan gjorde de sin första röjning för året vid badplatserna i kommunen. Vid Kråkudden i Viggbyholm fiskades exempelvis en gammal cykel upp. Samma sak vid Ängsholmsbadet. Även ölburkar, flaskor och annat skräp togs upp ur vattnet men i övrigt var det ganska lite att göra, berättar Täbybon Lars Åke Fröberg som är en av fritidsdykarna i Grodmännen.

Det har inte varit så skräpigt i år. Antagligen beror det på att det varit rätt så kallt och inte så mycket folk vid badplatserna, säger Lars Åke Fröberg. Annat var det förra året. Då hittades mopeder i vattnet vid nästan vartenda bad. I fångsten fanns också båtsnurror och all möjlig bråte, enligt Lars Åke Fröberg. Man brukar kunna hitta nästan vadsomhelst i vattnet, säger han. Föreningen Grodmännen har funnits sedan 1972. Rensningarna vid badplatser har de gjort i ungefär 30 år. Vanligtvis går det till så att ett tiotal dykare möts upp för att sedan dela på sig och ta hand om badplatserna två och två. En person är i vattnet och den andre assisterar från brygga eller land. Sedan hjälper kommunen till med att ställa upp containrar eller hämta det som fiskats upp ur vattnet. Kommunen ger också ett bidrag på ungefär 10 000 kronor till verksamheten. Precis som tidigare år görs en första röjning strax innan att badsäsongen börjar, för att sedan följas upp med en efterkontroll vid midsommar.

Även Täby fiskevårdsförening har gjort rensningar i kommunens vattendrag. När Mitti i träffade dem för två år sedan var det Stora Värtan som städades, och arbetet gav synbar effekt. Fyra containrar med skräp blev det. Bland annat fiskade man upp 50 bildäck, ett par skidor, en tvättmaskin och en komplett golfbil.

Här är baden som rensats:

Rösjöbadet

Näsaängsbadet

Kråkudden

F2-badet

Skavlöten

Ängsholmsbadet

”Rosa huset” vid Rönningesjön

Källa: Täby kommun

Artikeln hämtad från Mitti skriven av **Viktor Ginner** viktor.ginner@mitti.se

Kontrollrenset 23 juni

”Fynden från Ängsholmsbadet”

André (dykare) och jag Lars Åke (linskötare) var och rensade Ängsholmsbadet. Det kom fram folk som läst om oss i lokaltidningen Mitti att vi rensade baden åt Täby kommun. Det pratades om hur folk kastar så mycket saker i våra badsjöar där man ska bada. Gissa om de och även vi blev förvånade då vi hittade två gräsklippare en cykel och en halv barnvagn vid Ängsholmsbadet.

Det som kan sägas om årets rens är det har varit mindre med burkar och flaskor vi baden. Kan detta bero på att vårvädret inte varit så fint?

Efter vi kontrollrensat baden så bjöds det på hamburgare med bacon o ost.
Kan det bli bättre?

Ett **STORT** tack till alla som ställde upp i år!

Galjonsfigur från 1400-talet bärgad

Foto: Blekinge Museum/TT

1400-talsskeppet "Gribshundens" märkliga galjonsfigur har bärgats från sin viloplats utanför Ronneby. Och väl uppe på land har forskarna kunnat se nya detaljer på monstret.

1400-talsskeppet "Gribshundens" märkliga galjonsfigur har bärgats från sin viloplats utanför Ronneby. Och väl uppe på land har forskarna kunnat se nya detaljer på monstret.

– Det är en människa den har i munnen som den håller på att sluka, och som skriker i ångest. Det såg vi först när den kom upp till ytan, säger Johan Rönnby, professor i marinarkeologi på Södertörns högskola.

Bärgningen gick enligt planerna och när dykbåten anlände Ronneby efter avslutat uppdrag hade ett hundratal nyfikna samlats för att få sig en titt på det unika fyndet. Det var riktigt kul och en stor upplevelse. Jag har faktiskt aldrig bärgat något så häftigt som det här, säger Rönnby. Örlogsskeppet byggdes i slutet av 1400-talet och förliste utanför Ronneby 1495 sedan det utbrutit en brand ombord. Vraket har varit känt sedan 1970-talet, men först 2013 fastställdes det att det var just Gribshunden. Den mycket välbevarade figuren i fören upptäcktes vid en dykexpedition i juni.

– **Vi har hittad den här typen** av figurer från samtida teckningar, men vad jag vet har det aldrig bärgats något liknande från havsbotten, säger Rönnby. Nu kommer monstret föras till ett vattenkar på Blekinge länsmuseum för att senare konserveras. Och på sikt kommer den antagligen att ställas ut.

Svensk hangarkryssare?

Hur många viste att Sverige skulle bygga en hangarkryssare efter andra världskriget?

Vad jag vet så finns det ett hangarfartyg som är vrak i Östersjön. Graf Zeppelin.

HUVUDDATA:

LÄNGD ÖVER ALLT	148,2 M.
" I KVL	140,0 M.
BREDD STÖRSTA	28,4 M.
" MALLAD VID HANGARDÄCK	21,0 M.
" I KVL	20,0 M.
SIDOHÖJD TILL FLYGDÄCK	15,0 M.
" HANGARDÄCK	10,4 M.
DJUPGÅENDE TILL KVL	5,6 M.
DEPLACEMENT, STANDARD	CA 7800 TON
" FULLT RUSTAT	8100 TON
FART MED 28000 HK MOTORMASK.	CA 26,0 KN.
FLYGPLAN "SEA VAMPIRE"	20 ST.
ARTILLERI: 12 CM. KAN. I DOBELTORN	8 ST.
40 MM AKAN I DBL. ENKELLAV.	16 ST.
25 " I ENKELLAV.	17 ST.
PANSAR: VL-BÄLTE + TORPEDSKOTT	75+25 MM.
DÄCK	25+50 MM.
BESÄTTNING	CA 585 MAN

HEMLIG
jäml. kung. 1938 nr 787

FÖRSLAG TILL
HANGARKRYSSARE
HUVUDRITNING

SKALA 1:200

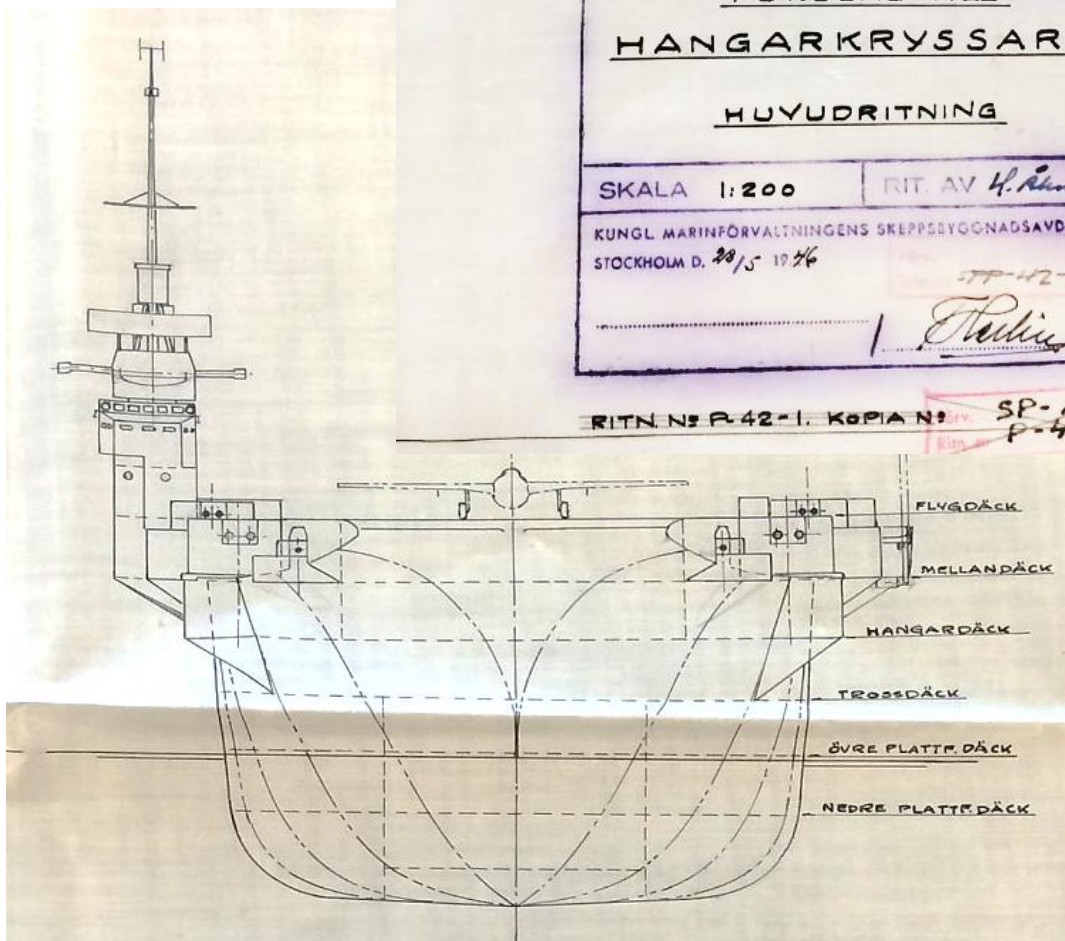
RIT. AV *H. Ahlman*

KUNGL. MARINFÖRVALTNINGENS SKEPPSBYGGNADSAVDELNING
STOCKHOLM D. 20/5 1946

SP-42-1-1

Thellie

RITN. N: P-42-1. KOPIA N: SP-A1-110
P-42-1

Hangarfartyget Graf Zeppelin

Byggandet av *Graf Zeppelin* påbörjades 1936 i Kiel. 1938 sjösattes skrovet och det var tänkt att hon skulle vara färdigbyggd i slutet av 1940. I april 1940 stoppades dock allt arbete på tyska ytfartyg och alla varv ställdes in på att bygga ubåtar istället. *Graf Zeppelin* flyttades till Gotenhafen (dagens Gdynia) och kanonerna monterades bort och skickades till det ockuperade Norge för att användas som kustartilleri. 1942 återupptogs arbetet på *Graf Zeppelin* igen, samtidigt som man började konvertera en rad passagerarfartyg till hangarfartyg. Det var tänkt att *Graf Zeppelin* skulle baseras i Fættenfjorden i Trondheim. Denna gång planerade man att *Graf Zeppelin* skulle stå klar vintern 1943 men efter det misslyckade slaget om Barents hav i december 1942 stoppades återigen allt arbete på tyska flottans ytfartyg. *Graf Zeppelin* var då till 80 % färdigbyggd. Ännu en gång monterades kanonerna bort och skickades till Norge och Ryssland som kustartilleri (de norska kanonerna var i bruk i norsk tjänst ända fram till 1990-talet). I april 1943 överfördes skeppet till Stettin (dagens Szczecin) och vid krigsslutet sänktes *Graf Zeppelin* i hamnen av sin egen besättning i ett försök att hindra att de sovjetiska styrkorna erövrade henne.

Graf Zeppelins slutliga öde förutom att hon tagits över av Sovjetunionen var länge oklart. En teori var att hon på väg till sovjetisk hamn gick på en mina och sjönk, en annan att hennes däck lastats med så mycket krigsbyte att hon kapsejsade och sjönk. Efter att nya ryska uppgifter blivit tillgängliga efter kalla krigets slut har det dock framkommit att *Graf Zeppelin* lyftes från botten av Stettins hamn under våren 1946 och döptes om till IA-101 ("Flytande bas 101"). I strid med gällande avtal med de allierade försökte den sovjetiska flottan reparera IA-101. Då detta inte lät sig göras sänktes hon som övningsmål i Östersjön i augusti 1947.

Den 16 augusti 1947 sänktes fartyget som ett målskepp utanför Swinemünde. *Graf Zeppelin* sjönk efter att ha erhållit 24 bomb- och torpedträffar, inklusive två 1000 kg flygbomber. En av dess placerades inne i skorstenen; när den detonerades förstördes skorstenen ända upp till det översta däck, men överbyggnaderna förblev intakta. Två 500 kg bomber, tre 250 kg och fem 100 kg bomber plus fyra 180 mm 92 kg artillerigranater användes sedan på fartyget. Alla dessa laddningar placerades på flygdäcket och hangardäcket. Sex träningsflygbomber släppta av störtbombare och två 533 mm torpeder från torpedbåten OE-503 samt jagaren *Slavni* avfyrades mot fartyget. Den sista torpedträffen visade sig vara det skott som beseglade hangarfartygets slutliga öde. *Graf Zeppelin* sjönk 23 minuter efter den sista träffen.

Upptäckt under 2006

Den 12 juli 2006 hittas ett 265 m långt vrak utanför den polska hamnstaden Łeba av ett fartyg tillhörande det polska oljeföretaget Petro Baltic. Detta vrak ansågs sannolikt vara *Graf Zeppelin*. Två veckor senare påbörjade besättningen på ORP *Arctowski* att undersöka vraket för att fastställa dess identitet och följande dag bekräftade den polska flottan att vraket verkligen var *Graf Zeppelin*.

Dykningar 2009

Vraket döks under ledning av polska myndigheter i maj 2009 av ett internationellt team av dykare från Polen, Sverige, Tjeckien, Österrike och USA. Målet med dykningarna var att undersöka om vraket innehöll farligheter, såsom stridsgas, ammunition med mera samt att dokumentera interiörerna i fartyget. Vraket visade sig vara fritt från farligheter.

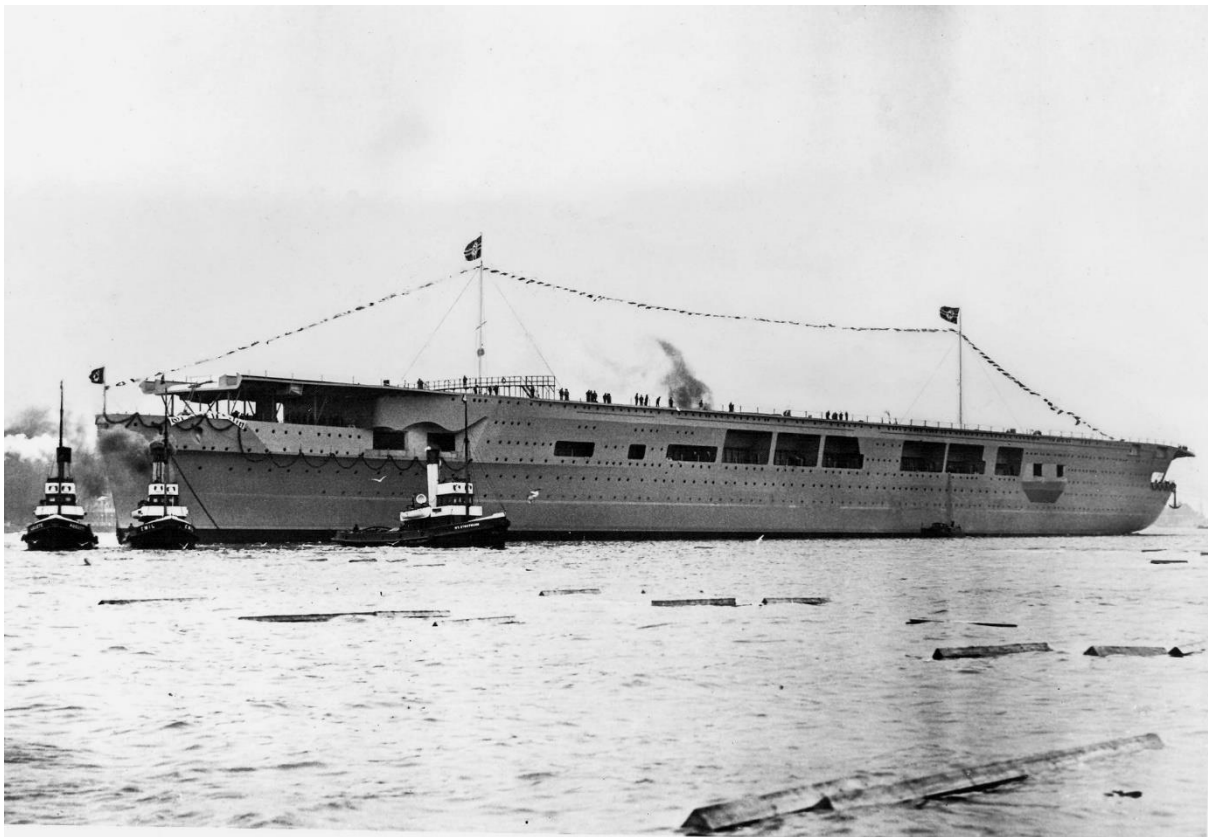
Tekniska data

Deplacement: 23000 ton
Längd: 265 m
Bredd: 27 m
Djupgående: 7,6 m
Maxhastighet: 35 knop
Räckvidd: 8000 sjömil i 19 knops hastighet
16 st 15 cm kanoner
12 st 10,5 cm kanoner
22 st 3,7 cm kanoner
28 st 2 cm luftvärnskanoner

Konstruktionen visar på oerfarenhet av liknande byggen, till exempel så placerades allt luftvärn på styrbordssidan vilket lämnade babordssidan helt oskyddad.

Flygplan

Graf Zeppelin hade plats för ca 42 flygplan, en blandning av speciellt modifierade [Messerschmitt Me 109T jaktplan](#) och [Junkers Ju 87 störtbombare](#). Från början var det även tänkt att för ändamålet byggda [torpedbombare Fieseler Fi 167](#) skulle ingå i lasten men dessa planer skrinlades 1940. Planen skulle förvaras i två hangarer under flygdäcket och föras upp med tre hissar. För att starta planen skulle man använda två tryckluftsdrivna katapulter, katapulterna var 20,58 m långa och kunde accelerera ett plan upp till 142 km/h på 1,2 sekunder. En egenhet med katapulterna var att planet lyftes upp i en vagg på katapulten.

**Vem vet, kanske blir det ett eller två dyk på fartyget nästa år?
Vi hoppas på det bästa.**

Främmande ubåt hittad i svenskt vatten

Fyndet är ett mysterium: vraket har inga synliga skador och har hittats nära den svenska kusten. Försvarmakten bekräftar att material från fyndplatsen just nu analyseras.

– Det tyder på att det är ett hemligt uppdrag som har gått fel, säger Tomas Ries, lektor i strategi och säkerhetspolitik vid Förvarshögskolan.

Ubåtsvraket hittades i förra veckan under havsytan på den svenska ostkusten i Mellansverige av vrakletarna i Ocean X Team. Vrakletarna vill inte gå ut med exakt var fyndplatsen är någonstans, men uppger att den ligger cirka 1,5 sjömil, 2 750 meter, från land och att det finns viss båttrafik i området.

– Vi är 110 procent säkra på att det är inne på svenskt vatten, säger Dennis Åsberg, vrakletare vid Ocean X Team. Företaget hade fått koordinater om var de skulle söka någonstans av ett isländskt företag.

– Vi utgick från den position som de angivit för oss och ganska snart fann vi den här ubåten, säger Peter Linberg. Enligt vrakletarna är ubåten cirka 20 meter lång och tre meter bred. Det finns inga synliga skador på skrovet och dess luckor ska vara stängda.

– Det finns inte en buckla, reva eller skada på skrovet. Det finns några böjda detaljer som syns i vårt filmmaterial, säger Peter Linberg.

– Det tyder på att besättningen kan finnas kvar ombord på vraket, säger Dennis Åsberg. Säkerhetskonsulten och författaren Joakim von Braun har fått ta del av vrakletarnas filmmaterial.

– Den kan inte ha varit där särskilt länge. Den ser väldigt fin ut och jag kan tänka mig att den har testats och havererat, säger han. Även Tomas Ries, lektor i strategi och säkerhetspolitik vid Förvarshögskolan har tagit del av filmen och instämmer i att den inte är så gammal.

– Om det här är i svenska farvatten så är det sensationellt att det ligger en förlist ubåt där.

– Hade det varit ett oskyldigt vrak hade någon skrikit och bett om hjälp. Det tyder på att det är ett hemligt uppdrag som har gått fel. Det är mycket allvarligt. Vrakletarna uppger även att de har sett kyrilliska tecken på skrovet.

– Vi vet att det är en ubåt. Åldern på den är omöjligt att säga någonting om, men den är väldigt fräsch och ser onekligen rätt modern ut. Det är svårt att säga hur länge den har legat på botten och vi måste gå ner igen, säger Dennis Åsberg. Ocean X Team kommer att fortsätta undersöka vraket, men har varit i kontakt med Försvarmakten och visat en del av materialet från fyndplatsen.

– De har varit i kontakt med oss, säger Anders Kallin, vakthavande informatör på Försvarmakten. Kallin bekräftar samtidigt att Försvarmakten nu analyserar materialet:

– Vi kan därför inte gå ut med något mer om det här Enligt Anders Kallin saknas det inga svenska ubåtar.

– Hade det varit en svensk ubåt som sjunkit, hade vi haft ett helt annat läge, säger han.

Säkerhetskonsulten Joakim von Braun menar att storleken som vrakletarna angett tyder på att ubåten är en så kallad miniubåt. En sådan rymmer mellan tre och sex personer – och uppgiften om att luckorna är stängda tyder på att besättningen inte kunnat lämna vraket, enligt von Braun.

Ubåtsfyndet en del av ett historiskt mönster

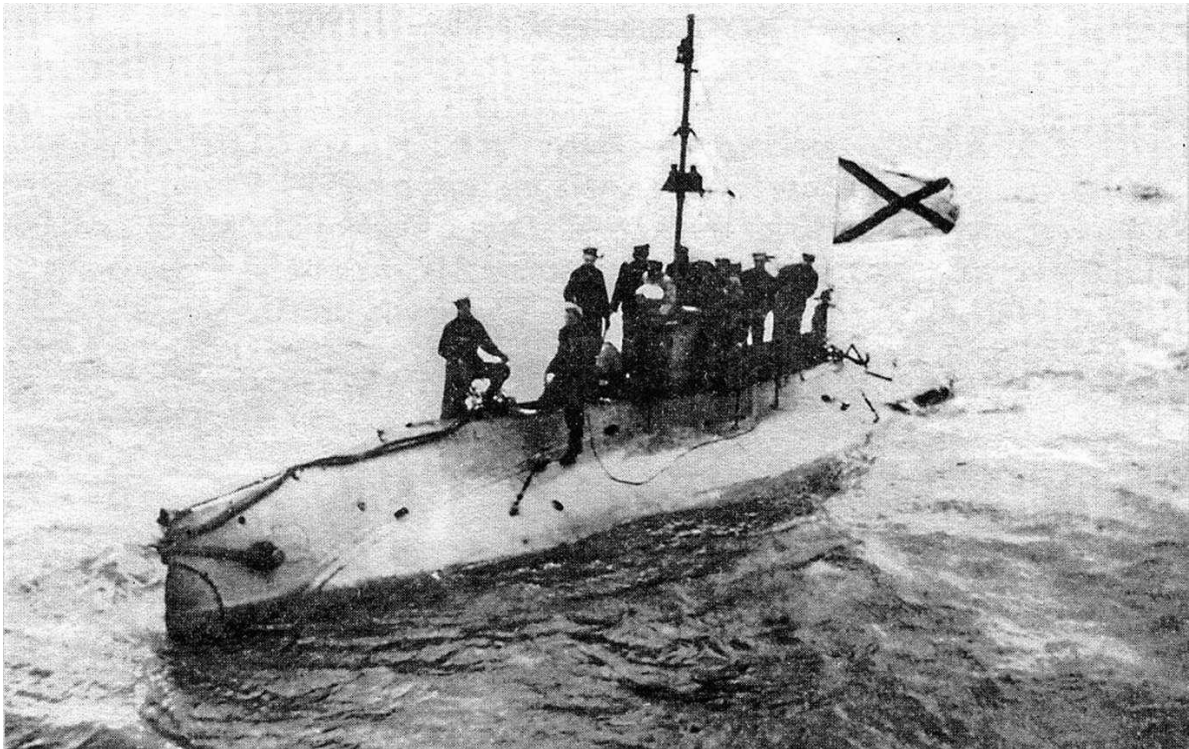

Foto: Wikimedia En ubåt av liknande typ som den som den hittats av dykare i Östersjön.

- [Ubåtsfyndet sannolikt från 1916](#) 2015-07-28
- [Försvaret: Ubåten av allt att döma från 1916](#) 2015-07-28
- [”Om det är kyrilliska tecken lutar det åt en rysk ubåt”](#) 2015-07-27
- [Försvarets förklaring döms ut – nya vittnen berättar om ubåten](#) 2015-05-15
- [Försvaresexpert: Ubåten är sannolikt från 1980-talet](#) 2015-07-27

Kommentar. Fyndet av ett ryskt ubåtsvrak från 1916 på svenskt vatten väcker uppståndelse. Det är en påminnelse om att ryska ubåtar har opererat här under två världskrig och ett kallt krig – och kanske även 2014, skriver DN:s Mikael Holmström.

Kommentar. Fyndet av ett ryskt ubåtsvrak från 1916 på svenskt vatten väcker uppståndelse. Det är en påminnelse om att ryska ubåtar har opererat här under två världskrig och ett kallt krig – och kanske även 2014, skriver DN:s Mikael Holmström. Det är endast nio månader sedan Sverige utsattes för en konstaterad ubåtskränkning. Att det var en säker kränkning slog statsminister Stefan Löfven (S) fast efter ubåtspaningarna i Stockholms skärgård i oktober. Försvarmaktens bästa bevis har inte offentliggjorts för svenska folket. Men samtliga partiledare, från höger till vänster, som sett beviset är övertygade om att Sverige verkligen kränkts under ytan.

Denna ryska ubåt sjösattes för 111 år sedan i Vladivostok 1904 och döptes till Som (mal). Den ingick i Östersjöflottan från 1915. Den 16 maj 1916 patrullerade ubåten i Ålands hav mellan Svartklubbens fyr och Arholma. I dålig sikt klockan 4 på morgonen kolliderade ubåten med det svenska handelsfartyget Ångermanland.

Kaptenen ombord på Ångermanland uppgav sig ha sett ett periskop sticka upp cirka 150 meter framför sig innan periskopet vändes mot fartyget. Ubåten dök, men för sent och hann inte ner på tillräckligt djup utan träffades av det svenska skeppet. 18 man omkom när ubåten sjönk.

Ubåtar har rätt att passera svenskt territorialhav i ytläge, så kallad oskadlig genomfart. Men den ryska ubåten gick på periskopdjup när kollisionen inträffade. Det var ett brott mot svenska tillträdesbestämmelser. Om ubåten även höll på med anfallsförberedelser mot svenska handelsfartyg på neutralt vatten var också det ett krigsbrott.

Det var i så fall inte ovanligt. Både ryska och brittiska ubåtar opererade nämligen 1915 från Åland mot tysk järnmalmtrafik på svenskt territorium (längs Sveriges syd- och västkust opererade tyska ubåtar). Brittiska ubåtar kom in i Östersjön via Öresund där det enligt ett traktat från 1857 ska gälla fri passage under både fred och krigstid. De brittiska ubåtarna hotade Tysklands sjöfart och tyskarna lade 1914 ut minor i Öresund – även in på svenskt vatten.

Neutrala Sverige kom därför i ett hemligt avtal med Tyskland överens om att minera en farled i södra Öresund (Kogrundsranan som går tätt intill kusten mellan Klagshamn och Skanör). I rännan skulle endast svenska fartyg släppas igenom. Detta var ett klart avsteg från neutralitetsreglerna och Storbritannien, Italien, Frankrike och Ryssland protesterade utan framgång mot Sverige.

Ryssarna hade alltså stora skäl att misstro Sveriges tyskvänliga neutralitet. Den nu återfunna ubåten patrullerade in på svenskt vatten och skulle kanske också försöka sänka malmfartyg på väg till Tyskland.

Under 1930-talet patrullerade sovjetiska ubåtar kring flottbaserna i Stockholm och Blekinges skärgårdar och i de viktigaste farlederna i Bottenviken och Ålands hav samt längre söderut.

Andra världskrigets utbrott 1939 blev i mycket en repris där Tyskland började med att minera Öresund (in på svenskt vatten vid Falsterbo). Efter det tyska överfallet på Danmark och Norge 1940 fällde Storbritannien med flyg minor i södra Öresund. Sverige föll åter undan för Tyskland, minerade Kogrundsranan och hjälpte Tyskland att lägga ut ubåtsnät mot brittiska ubåtar utanför Viken i norra Öresund

När Tyskland angrep Sovjetunionen 22 juni 1941 patrullerade fyra sovjetiska ubåtar i områden som gick in på svenskt vatten. I områdena ingick bland annat Stockholms skärgård, Ålands hav och Kvarken. För att hindra sovjetiska ubåtar att i fortsättningen komma ut i Östersjön lade Finland och Tyskland minspärrar i Finska viken.

Men 1942 lyckades sovjetiska ubåtar forcera spärrarna. Ubåtarna kränkte systematiskt svenskt vatten och fem handelsfartyg under blågul flagg torpederades och sänktes. Den 24 november 1944 inträffade "Hansa"-katastrofen. Den sovjetiska ubåten L 21 torpederade då

passagerarbåten "Hansa" på väg från Nynäshamn till Visby. 84 personer omkom, endast två överlevde. Den 29 december 1944 torpederades ångaren "Venersborg" i Hanöbukten med 20 döda och en överlevande.

84 människor dog när passagerarbåten "Hansa" torpederades av den sovjetiska ubåten L 21.
Foto: Pressen bild, SVD/TT

Under det kalla kriget bedrev Sverige officiellt neutralitetspolitik. Men vi vet numera att vid ett storkrig kunde västtyska ubåtar baseras i Orrskärsbasen i Östergötlands skärgård. Det finns alltså en omfattande historia av ubåtskrigföring i Östersjön – långt innan den allmänt kända grundstötningen av en sovjetisk ubåt i Blekinge skärgård 1981.

När Sveriges vetenskapligt sammansatta Forsbergkommission lade fram sin ubåtsrapport 1995 slog den fast 10 säkra ubåtskränkningar under 1980-talet. Någon nationalitetsbestämning gjordes inte, men av de tio kränkningarna låg åtta inom samma områden som sovjetiska ubåtar patrullerade 22 juni 1941.

I det nya kalla krig som brutit ut efter Rysslands annektering av Krim så passar både ubåtsvraket från 1916 och ubåtsintrånget i oktober 2014 in i ett historiskt mönster. Det ska understrykas att ingen nation utpekats för det senaste intrånget. Men Ryssland står nog i många svenskars ögon ändå högst upp på de misstänkta listorna.

Mikael Holmström
mikael.holmstrom@dn.se

Vrakskatt värd miljoner hittad vid Åland

En finländsk dykargrupp har hittat ett vrak utanför Åland som tros innehålla en kopparlast värd över nio miljoner kronor. Dykarna är övertygade om att det är ångfartyget S/S Kantava, som sjönk i en höststorm 1925, på väg från Stockholm till Sankt Petersburg. I lasten fanns 290 ton koppar då hon fick vatten i maskinrummet och ångpannan exploderade, rapporterar Yle.

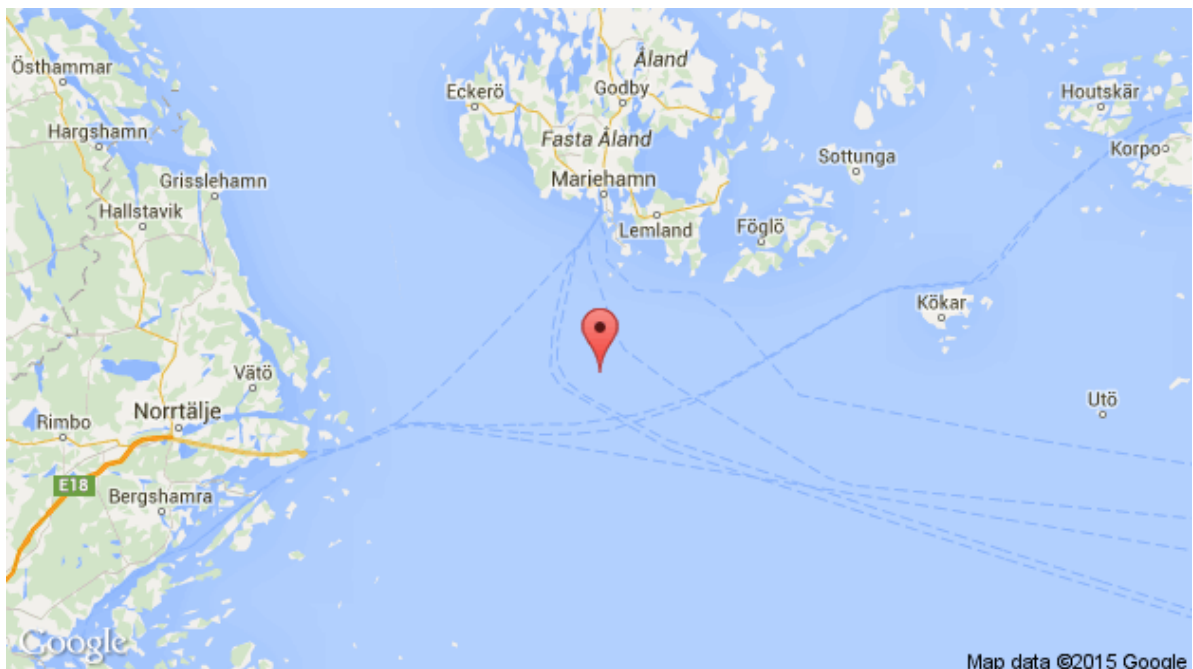
– Det är spännande att det också kan finnas en del guld i lasten, säger Mikko Simola som var med och hittade vraket, till Yle.

Om det hade gått mer än 100 år sedan förlisningen hade ägarskapet övergått till den finländska staten. Men eftersom så inte är fallet tros vrakets och lastens rättmätige ägare finnas i Ryssland, uppger Marcus Lindholm, marinarkeolog vid Ålands landskapsregering. När ägarfrågan klarnat kommer dykarna att uppge de exakta koordinaterna för förlisningsplatsen och lasten kan undersökas. Fyndet gjordes för en vecka sedan, men dykargruppen har letat efter Kantava i ett par år.

– Det hittades oväntat lätt, eller alltså snabbt, säger Simola till Yle.

2010 hittade dykare ett vrak från 1800-talet i Ålands hav. Ombord fanns bland annat det som tros vara världens äldsta drickbara champagne.

Fartyget hittades i närheten av ön Långskär

Luft till klubbmedlemmar

Slå en signal till mig när du vill ha flaskorna fyllda, så kommer vi överens när det passar att lämna och hämta eller så fyller jag flaskorna direkt.

Luft fyllning av flaskor med volym upp till 24 liter: 30: -
Vill du ha en Nitroxblandning i dina flaskor, fixar jag det också.

Ett krav är tvättade flaskor och Nitrox cert.

Kostnad: (Nytt pris på O2) 20 öre/liter O2

Ex: Deco 7L 50 % 115: - RB flaska 3L 100 % O2 120: -

Medlemmar som följer med på våra utfärder får **Gratis luft.**

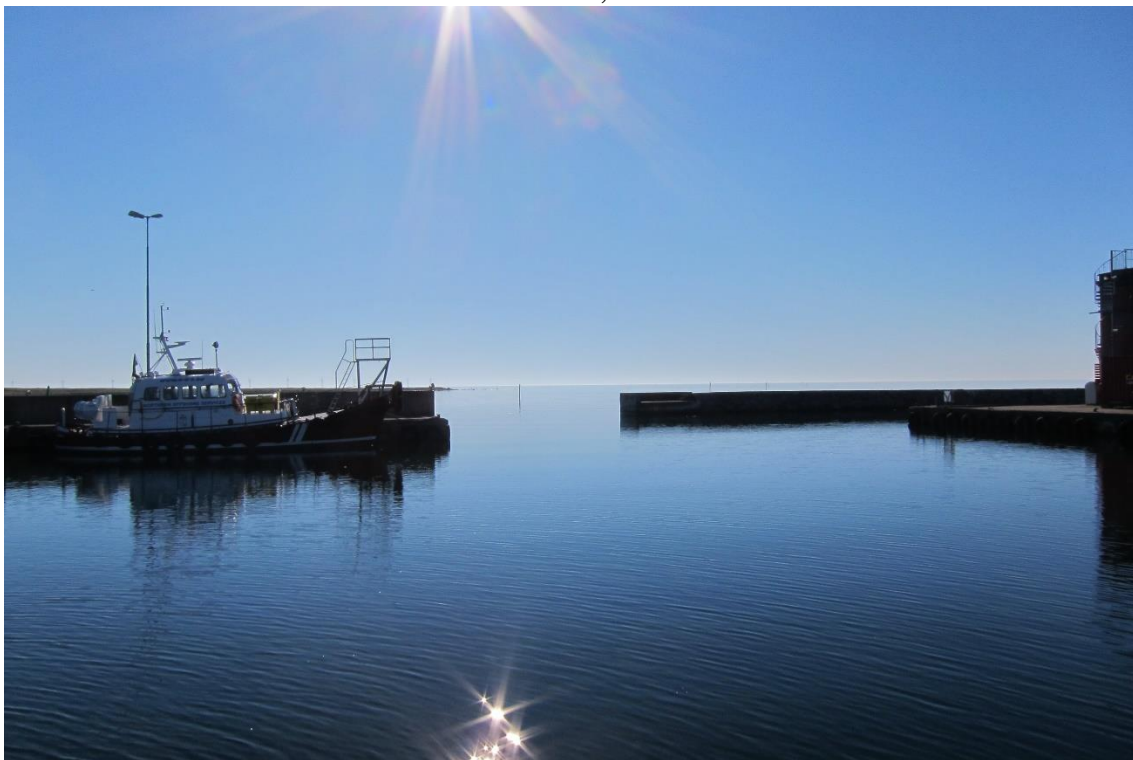
Icke medlemmar betalar 80: - för luft fyllning
och 25 öre/liter för O2

Priserna gäller från 2015-01-01

Välkommen till Lars Åke Tel. 0708 768322 ☺

Kåre hamn vecka 27 2015, kan vädret bli bättre?

WWW.GODIVE.SE

Backuplampor & kannisterlampor av HID och LED modell.

*Ska du resa? Köp en lätt och stark platta i aluminium!
Levereras komplett med remställ, D-ringar och västkniv.
Endast 1500kr*

**Grundkurs Padi Open Water – kursstarter i slutet av maj.
3600KR
www.godive.se**

*LED lampa med separat Batterikannister klassisk av och på knapp i locket. Stark, liten och smidig!
Kommer in i lager under mars/april
Pris 3900 kr*

Utfärder på gång i höst

Här är kommer några önskemål på höst-utfärder

Kanske en dykhelg med Langesund.

Bilkyrkogården vid Hässelby/Lövsta.

Djurö VA verk.

Kalkbrottet i Vagnhärad.

Båtutfärd med Tessi.

Dyktanken på Djurgården.

Du kollar väl in på hemsidan var o när utfärderna är.

Besök oss gärna på Facebook, där kan du också hitta utfärder

<https://www.facebook.com/groups/140184729376433/>

Välkommen!

**Nästa nummer av Grodbladet
kommer ut i december.**

**SÅ HOPPAS VI
PÅ EN BRA
DYK-HÖST**